

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРИЛОЖЕНИЕ

Към Заповед №РД09-1474 от 07.06.2024 г.

РЕД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА СПИСЪКА НА ПРОФЕСИИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО ЧЛ. 6, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, КРИТЕРИИТЕ И СРОКОВЕТЕ ЗА АКТУАЛИЗИРАНЕТО МУ

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Професионалното ориентиране, професионалното образование, професионалното обучение и валидирането на професионални знания, умения и компетентности се осъществяват по професии, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

1.2. Управителният съвет на НАПОО изготвя реда за разработването и поддържането на СППОО, както и критериите, и сроковете за неговото актуализиране и ги предлага на министъра на образованието и науката за утвърждаване.

1.3. Министерството на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването и отрасловите министерства по компетентност, организациите на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище изготвят предложения за включване на нови професии, заличаване или изменение на съществуващи такива в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и участват в неговото разработване, съгласуване и актуализиране.

1.4. СППОО се разработва и актуализира в съответствие със следните документи:

1.4.1.Класификацията на областите на образование и обучение, 2015 (КОО-2015);

1.4.2.Международната стандартна класификация на образованието - Области на образованието и обучението (ISCED-F 2013);

1.4.3.Международната стандартна класификация на професиите (ISCO-08);

1.4.4.Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011);

1.4.5.Класификатор на длъжностите на военнослужещите в Министерството на отбраната, приет с ПМС № 170 от 2016 г.

1.5. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се изготвя в таблична форма, съдържаща задължително следната информация:

- код и наименование на областта на образование в съответствие с Класификацията на областите на образование и обучение (КОО-2015);
- код и наименование на професионалното направление;
- код и наименование на професията;
- степени на професионална квалификация за професията;
- нива по Националната квалификационна рамка (НКР);
- нива по Европейската квалификационна рамка (ЕКР).

РАЗДЕЛ II. РЕД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СППОО

2. На основание чл. 42, т. 3, буква „а“ от ЗПОО Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се разработва от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) и се предлага за утвърждаване на министъра на образованието и науката.

2.1. В разработването на Списъка на професиите за професионално образование и обучение участват експертните комисии към НАПОО по чл. 49 от ЗПОО.

2.1.1 В разработването на предложения за включване на професии в Списъка на професиите за професионално образование и обучение по § 58, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) (обн. ДВ. бр.27 от 29 март 2024г.) участват и Секторните съвети за уменията (ССУ), сформирани в изпълнение на проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, изпълняван от Министерство на образованието и науката в партньорство с НАПОО.

2.1.2. Предложенията на ССУ се внасят в НАПОО за обсъждане от Експертните комисии (ЕК) по съответното професионално направление.

2.1.3. Експертните комисии по професионални направления разглеждат предложенията за включване на професии в проекта на СППОО и изготвят протоколи от заседанията си

с мотивирано експертно становище за тяхното приемане, отхвърляне или преработване.

2.1.4. На основание чл. 48, ал. 2, т. 4, буква „а“ от ЗПОО председателят на НАПОО предлага на министъра на образованието и науката за утвърждаване Списъка на професиите за професионално образование и обучение след приемането му с решение от Управителния съвет на Агенцията.

2.1.5. Министерство на образованието и науката (МОН) публикува на интернет страницата си проекта на СППОО за обществено обсъждане в едномесечен срок от датата на публикуването му.

2.1.6. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се утвърждава със заповед на министъра на образованието и науката след съгласуване с министъра на труда и социалната политика, както и със съответните отраслови министри, с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище съгласно чл. 6 от ЗПОО, и с председателя на Националния статистически институт съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за статистиката.

2.1.7. В случай че в срока за съгласуване и обществено обсъждане са постъпили предложения, бележки и/или становища, те се обсъждат в дирекция „Професионално образование и обучение“ на МОН в срок от 14 работни дни, считано от датата на изтичане на определения срок за получаването им и ако са основателни и обосновани, материалите се връщат в НАПОО за преразглеждане от съответната експертна комисия.

2.1.8. В случай, че в срока за съгласуване и обществено обсъждане не са постъпили предложения, бележки и/или становища, в срок от 10 работни дни, считано от датата на изтичане на определения срок за получаването им, министърът на образованието и науката издава заповед за утвърждаване на СППОО.

2.1.9. Експертната комисия разглежда постъпилите материали по т.2.1.7, като може да изиска от вносителите допълнителни материали (становища, справки и др. документи) в зависимост от вида на получените бележки, предложения и/или становища.

2.1.10. Експертната комисия може да привлича при необходимост и други експерти от съответното професионално направление при разглеждането на постъпилите бележки, предложения и/или становища от проведеното обществено обсъждане и съгласувателна процедура.

2.1.11. След разглеждане и приемане на постъпилите материали по т. 2.1.7 и допълнително представените такива по т. 2.1.9 предложенията се представят в МОН за

утвърждаване по реда на т. 2.1.4.

РАЗДЕЛ III. РЕД ЗА АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СППОО

3.1. Актуализирането на СППОО включва:

3.1.1. Изменения в наименованието на областите на образование, професионалните направления, професиите и/или техните кодове;

3.1.2. Включване на нови професии;

3.1.3. Изменение в степените на професионална квалификация по професиите:

- създаване на нова степен на професионална квалификация по съществуваща професия;

- заличаване на степен на професионална квалификация по съществуваща професия.

3.1.4. Зачиване на професия;

3.1.5. Отпадане на професия от едно професионално направление и включването ѝ в друго.

3.2. Включване на нови професии в СППОО:

3.2.1. Предложения по компетентност за включване на нова професия в Списъка на професиите за професионално образование и обучение се внасят в НАПОО от Министерство на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването, отрасловите министерства, организациите на работодателите и организациите на работниците и служителите на национално равнище (чл. 52, т. 3, чл. 53, т. 1, чл. 54, т. 2, чл. 56, ал. 1, т. 1 и чл. 57, т. 2 от ЗПОО).

3.2.2. В предложението вносителите представят мотиви и обосновават необходимостта от включването на новата професия в СППОО, като прилагат и досие за всяка нова професия в следния формат:

<i>Досие на професията</i>				
Наименование на професията: Вносителите представят кратка информация за наименованието на новата професия в сравнителен европейски контекст за няколко държави от Европейския съюз. По този начин се осигурява съпоставимост и съотносимост с квалификациите на европейския пазар на труда.				
1. Степени на професионална квалификация:	I	II	III	IV
	☐	☐	☐	☐

2. Професионално направление, в което да бъде включена професията:						
3. Описание на професията по степени на професионална квалификация: Вносителите подготвят тази информация като отчитат професионалните компетентности, необходими за заемане на съответните длъжности по НКПД 2011 по степени на професионална квалификация.						
4. Брой длъжности по НКПД-2011, които могат да се заемат от лицата, придобили професионална квалификация по предлаганата професия:						
5. Кодове и наименования на длъжностите по НКПД-2011, които могат да се заемат от лицата, придобили професионална квалификация по предлаганата професия:						
XXXXX XXXXX						
XXXXX XXXXX						
.....						
6. Обосновка за необходимост от включване на професията в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, ако съответства само на една длъжност от НКПД-2011 (по т. 5) и не позволява надграждане на обучението. Доказателства за невъзможността ѝ да се обедини с друга професия от СППОО (ако е приложимо).						
7. Професии от СППОО, при които има дублиране на длъжности от НКПД-2011 с новата професия във втора, трета или четвърта степен на професионална квалификация						
Код	Професия	I	II	III	IV	Дублиращи се длъжности по НКПД-2011 във втора, трета или четвърта степен на професионална квалификация
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Обосновка за допустимост на дублираните длъжности по НКПД-2011, от която да е видно, че професионалните компетентности са различни от тези на съществуващите професии в съответното професионално направление.						

3.2.3. Към предложенията за включване на нова професия вносителите могат да приложат и други допълнителни материали – професионални профили, секторни анализи, секторни компетентностни модели и др.

3.2.4. Към досието на професията вносителите предлагат и експерти по съответната професия за участие в работната група, която да разработи проекта на държавен образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията и проекта на национална изпитна програма (НИП) за придобиване на квалификация по

новата професия.

3.2.5 НАПОО извършва преценка за допустимост на предложението за включване на нова професия, внесено в Агенцията по следните критерии:

- представената информация в досието на професията е пълна и точна. Спазено е изискването длъжностите по НКПД-2011, съответстващи на новата професия, да не се дублират с длъжности по друга професия от СППОО с втора, трета или четвърта степен на професионална квалификация. Ако е налице такова дублиране, то е представена обосновка.

- Наименованието на професията отговаря на въпроса „какво“ като вид трудова дейност и не дублира наименованието на други професии в СППОО.

3.2.6. След направената преценка за допустимост на предложението НАПОО:

- допуска предложението до разглеждане, ако отговаря на всички критерии за допустимост по т.3.2.5. и са представени всички изискуеми данни, посочени в досието на професията по т. 3.2.2;

- връща предложението на вносителите със забележки, ако отговаря на критериите за допустимост, но не е предоставена достатъчно пълна информация по досието на професията;

- не допуска предложението до разглеждане на заседание на Експертната комисия по съответното професионално направление и уведомява вносителите, в случай че предложението не отговаря на зададените критерии за допустимост.

3.2.7. Допуснатите предложения се разглеждат от Експертната комисия по съответното професионално направление. На своето заседание комисията извършва експертна оценка на предложението и подготвя мотивирано становище за неговото приемане, отхвърляне или преработване. Заседанието на Експертната комисия може да се проведе и неprisъствено – чрез дигитална платформа.

3.2.8. Становището на Експертната комисия се документира в протокол от заседанието на Експертната комисия, като при включване на нова професия се извършва преглед по следните критерии.

- Наименованието на професията е прецизно формулирано, като отговаря на съответните бизнес процеси или на съответната технологична или техническа част на конкретно производство.

- Наименованието на професията не въвежда в заблуждение кандидатите за обучение и описва същността ѝ.

- Отрасловата професионална подготовка за професионалното направление може да се обособи като отраслова за новата професия.

- Професията не кореспондира само с една длъжност от НКПД – 2011 или ако е така, то е мотивирано в достатъчна степен, че такава професия е необходима и важна за икономиката и че не може да бъде част от друга професия.

- Направена е обосновка за допустимост на дублираните длъжности по НКПД-2011, от която да е видно, че професионалните компетентности са различни от тези на съществуващите професии в съответното професионално направление.

- Отнасянето на професията към професионално направление, следва да бъде съобразено с критериите за класифициране на образователните програми по области на КОО-2015.

3.2.9. Експертните комисии могат да изискват от вносителите на предложенията и/или от други органи/организации допълнителна информация, документи и обосновка относно необходимостта от включване на нови професии или други актуализации на СППОО по т. 3.1.

3.2.10. Срокът за представянето в НАПОО на информацията и документите по т. 3.2.9 се определя в протокола от заседанието на Експертната комисия.

3.2.11. Ако в срока, определен от Експертната комисия, изисканата допълнителна информация или документи по т. 3.2.9 не бъдат представени от вносителите и/или от органите и организациите, съответната комисия на свое заседание взема решение, че предложението не се разглежда, за което се съставя протокол. За взетото решение се уведомява Управителния съвет и заявителя.

3.2.12. Председателят на експертната комисия внася доклад с подкрепените предложения за включване на нови професии в СППОО в Управителния съвет на Агенцията. След одобряване на предложенията от Управителния съвет, Председателя на НАПОО предлага на министъра на образованието и науката за утвърждаване актуализирания СППОО.

3.2.13. Министърът на образованието и науката провежда съгласуването и общественото обсъждане на предложенията за актуализиране на Списъка на

професиите за професионално образование и обучение по реда на т. 2.1.6.

3.2.14. В случай че в срока за съгласуване и обществено обсъждане са постъпили предложения, бележки и/или становища, те се обсъждат в срок от 5 работни дни, считано от датата на изтичане на определения срок за получаването им, от съответните експерти от дирекция „Професионално образование и обучение“ на МОН и ако са основателни и обосновани, предложението за актуализиране на СППОО се връща в НАПОО заедно с получените материали – предложения, бележки и становища от проведената съгласувателна процедура.

3.2.15. В случай че в определения срок за съгласуване и обществено обсъждане не са постъпили предложения, бележки и/или становища в срок от 10 работни дни, считано от датата на изтичане на определения срок за получаването им, министърът на образованието и науката издава заповедта за актуализиране на СППОО.

3.2.16. Постъпилите предложения по т. 3.2.14 се разглеждат по реда на т. 2.1.9 – 2.1.11.

3.3. Актуализиране на СППОО чрез заличаване на професия, промени в степените на професионална квалификация по професиите, отпадане на професия от едно професионално направление и включването ѝ в друго.

3.3.1. Предложенията по компетентност се внасят в НАПОО от Министерство на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването, отрасловите министерства, както и от организациите на работодателите и организациите на работниците и служителите на национално равнище (чл. 52, т. 3, чл. 53, т. 1, чл. 54, т. 2, чл. 56, ал. 1, т. 1 и чл. 57, т. 2 от ЗПОО).

3.3.2. Предложенията съдържат аргументи относно необходимостта от актуализиране на СППОО.

3.3.3. Предложенията се разглеждат по реда на т. 3.2.9– 3.2.15.

Раздел IV. Срокове за актуализиране на СППОО

4.1. Предложения за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение се внасят в МОН два пъти годишно в срок до 31 май и до 31 октомври на съответната календарна година.

4.2. При необходимост от промени, произтичащи от нормативната уредба на Република България, предложения за актуализиране на СППОО могат да се правят по изключение извън посочените срокове в т. 4.1.

4.3. Министерството на образованието и науката и Националната агенция за професионално образование и обучение публикуват и поддържат актуална версия на Списъка на професиите за професионално образование и обучение на интернет страниците си.